

Звіт ректора Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II за 2022/2023 навчальний рік, який прозвучав на урочистій церемонії вручення дипломів

Шановні Гості! Дорогі колеги, батьки та члени їх родин!

Любі випускники!

Сьогодні в житті випускників настала значна подія - церемонія вручення дипломів, на якій вже вчетверте як ректору проголошую свою урочисту промову. Перші два роки мого ректорства були сповнені викликами, адже увесь світ, як і наша інститутська спільнота, потерпали від пандемії. У зв'язку з цим урочистості з нагоди закінчення навчального року у ці роки відбувалися з дотриманням усіх карантинних вимог, коли студенти, вбравшись у мантиї та надягнувши маски, з нетерпінням чекали на отримання своїх плодів праці – дипломів. Минулий та поточний рік ознаменувалися кривавою війною, яка й до сьогодні тримає весь світ у невизначеності та невідомості. Війна триває, і так чи інакше її наслідки відчуємо на собі, навіть попри те, що ми перебуваємо далеко від лінії фронту. Незважаючи на усі ці негативні моменти, ми зібралися тут сьогодні, аби віддати належні почесні звання та інтелекту, привітати молодих випускників і, звісно ж, спільно помолитися за якнайшвидше настання миру.

Угорський письменник Габор Віда у своєму романі «Заїка» писав:

«Частину світової думки, а то й увесь світ, можна легко змінити, однак зробити це самому вкрай складно».

Я й сам частково поділяю цю думку: постійно стежу за новинами чотирма мовами світу про мінливу ситуацію на Сході, яка, часом здається, незмінною, від потоку часто суперечливої інформації аж дур голови береться. Набутий за останні роки досвід допомагає мені обачніше ставитися до інформаційного простору, в якому народжуються, поширюються і публікуються новини. Попри це, узагальнювати події, що відбуваються в моєму близькому оточенні, стає дедалі важче. Та все ж, коли навчальний рік наближається до завершення, настає час підбивати підсумки. Тож спробуємо проаналізувати пройдений нами шлях у 2022/2023 навчальному році.

На початку навчального року видавничий відділ ЗУІ отримав офіційну ліцензію у Києві, а 3 наші наукові часописи – необхідні дозвільні документи для видання; в

поточному році друком вийшли перші випуски всіх 3 часописів, двом з яких Міністерство освіти і науки України присвоїло статус наукових фахових видань.

На початку навчального року розробили та почали використовувати власну комп'ютерну програму «Ірис», яка дозволить поступово автоматизувати процеси організації навчання та пов'язані з ним адміністративну тяганину, а також інтегрувати значну частину послуг, що надаються студентам, в електронний простір.

Цього навчального року ми вперше долучилися до ініціативи «Міжнародний день університетського спорту», в рамках якої студенти та викладачі мали змогу разом займатися спортом та змагатися, і, звичайно, плануємо взяти участь у програмі в наступному навчальному році. Дотримуючись традицій минулих років, цього року ми також організували турнір ЗУІ з футзалу та Кубок з волейболу, в яких взяли участь команди нашого інституту. Цього року наші футболісти вкотре взяли участь у футбольному турнірі «Кубок університетів Карпатського басейну». Озвучувати результати наших команд не станемо (бо ж знаємо: головне не перемога, а участь...), але зауважу, що в загальнокомандному заліку між вищими навчальними закладами Закарпаття, який щороку проводиться в кількох видах спорту, команда Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II посіла почесне друге місце.

Минулого року до приймальної комісії надійшли заяви від 1 500 абітурієнтів, 592 з яких були зараховані до навчального закладу у вересні минулого року. Окрім суспільно-політичної ситуації, збільшення кількості студентів також пов'язане з тим, що минулого навчального року ми запустили 7 нових освітніх програм підготовки. З радістю анонсую, що у 2023/2024 навчальному році ми знову розширюємо спектр наших спеціальностей, оскільки вже цього року ми вперше відкриваємо набір на спеціальність «Міжнародні відносини». Таким чином, кількість освітніх програм, доступних для вступників на бакалаврат, зросла до 17, а на магістратурі студенти можуть обрати з-поміж 10 спеціальностей.

15 вересня 2022 року відбулася знакова подія - тодішній міністр освіти України Сергій Шкарлет та голова Закарпатської обласної військової адміністрації Віктор Микита вручили керівництву ЗУІ Подяку Міністерства освіти і науки України за вагомий внесок у розвиток вищої освіти в Україні та гуманітарну роботу з надання допомоги ВПО. Після початку війни наш навчальний заклад прийняв сотні біженців, майже десяток з яких і досі проживають у гостьовому будинку для викладачів інституту. Як і в

2022 році, багато наших співробітників взяли участь в проведенні Національного мультипредметного тесту для громадян України, які проживають в Угорщині, за результатами якого видається свідоцтво про здобуття повної загальної середньої освіти та який надає право вступити до вищих навчальних закладів. Минулого року інститут надав квоту для молодих біженців з охоплених війною регіонів країни на безкоштовне навчання, проживання в гуртожитку та забезпечив виплату стипендій, а двом таким студентам вдалося успішно пройти вступну кампанію і стати частиною студентської спільноти навчального закладу. Крім того, майже 50 співробітників ЗУІ - викладачі, технічний та адміністративний персонал, - а також студенти взяли участь в акції добровільної здачі крові для допомоги пораненим на війні бійцям, яка проходила спільно із Закарпатським обласним центром переливання крові та ЗУІ.

Незважаючи на активні бойові дії на території країни, 8-11 листопада 2022 року Державна служба якості освіти України провела повний позаплановий аудит діяльності навчального закладу. В ході перевірки жодних порушень законодавства у сфері освітньої діяльності закладу не виявлено, що свідчить про належний професійний рівень ЗУІ та ефективне функціонування його внутрішньої системи забезпечення якості, що підтверджується міжнародним сертифікатом про акредитацію закладу, виданим за результатами кваліфікаційної перевірки, проведеної Угорською акредитаційною комісією з питань вищої освіти. У рамках вжитих заходів з удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі, цього року завершили роботу над Концепцією забезпечення якості вищої освіти Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II.

Ми також досягли успіхів у професійному зростанні наших співробітників. 63% наших викладачів мають науковий ступінь. Протягом навчального року 7 наших колег виконали професійні вимоги для отримання звання доцента, а 2 нашим викладачам Міністерство освіти і науки України присвоїло вчене звання професора. З метою визнання викладацької діяльності та наукових досягнень, а також стимулювання наших співробітників, ми розробили та з наступного навчального року запроваджуємо нову систему мотивації та оплати праці.

Як невеликий вищий навчальний заклад, розташований далеко від столиць і великих університетських центрів, ми не можемо допустити, аби наш заклад перетворився на провінційне, ізольоване і закрите середовище. І хоча на час військового стану держава забороняє виїзд військовозобов'язаних чоловіків віком від 18 до 60 років закордон, за

останній навчальний рік ми досягли значних успіхів у сфері міжнародного співробітництва. На початку минулого навчального року ми підписали угоди про співпрацю з нашими закордонними партнерами – Дебреценським, Мішкольцьким та Ниредьгазьким університетами, – які дозволяють студентам брати участь у програмі подвійних дипломів, що передбачає отримання студентами одразу двох дипломів після успішного виконання академічних вимог, один з яких видається в Україні, ЗУІ, а другий - в Угорщині, закладом-партнером. У навчальному році, що добігає кінця, в рамках реалізації цієї програми було започатковано чотири освітні програми на здобуття ступеня бакалавра та одну програму на здобуття ступеня магістра, однак процес переговорів триває, тож сподіваємося, що незабаром кількість таких програм збільшиться.

Окрім тісної співпраці з нашими угорськими партнерами, вдалося розширити наші трансатлантичні зв'язки, адже цього року ми вперше започаткували спільний освітній проєкт одним із навчальним закладом заокеаня. У проєкті переважно взяли участь студенти спеціальності «Туризм», які мали змогу прослухати курс лекцій англійською мовою в Ніагарському університеті в США.

Поглибленню інтеграційних процесів у сфері міжнародного співробітництва сприяло також те, що в минулому навчальному році 92 учасники освітнього процесу (студенти, викладачі, персонал адміністративного сектору) взяли участь у програмі міжнародної мобільності «Erasmus+» та стипендіальній програмі ім. Маковеца. Завдяки напрацюванням, отриманим в період запровадження дистанційної освіти, яка ще донедавна була вимушеною мірою, та досвіду, набутому під час онлайн викладання, в цьому навчальному році для наших студентів та викладачів курси вже прочитали лектори з провідних світових університетів, такі як професор Джек Чемберса з Торонтського університету (Канада) та Пол Керсвілл з Йоркського університету (Велика Британія).

Керуючись принципом студентоцентризму, протягом навчального року ми уклали угоду про співпрацю зі Студентським самоврядуванням інституту з метою функціонування внутрішньої системи забезпечення якості та створення умов для здобуття вищої освіти, орієнтованої на студента, відповідно до Європейської стратегії вищої освіти (ESG).

Вступна кампанія триває, і цього року ЗУІ чекає на заявки від абітурієнтів, як вже згадувалося, на спеціальності, які регулярно поповнюються новими освітніми програмами. Зацікавлення навколо навчального закладу підтверджується великою кількістю гостей, які відвідують наш навчальний заклад під час наших профорієнтаційних заходів, а особливо у День відкритих дверей.

У дослідженні, опублікованому три десятиліття тому, але широко цитованому і сьогодні, Ільдико Орос порівняла угорську систему освіти на Закарпатті з негарною лялькою, але з відносно добре розвиненим корпусом (державна система освіти), у якої ноги недорозвинені (система освіти у дитячих садках), руки крихітні (професійно-технічна освіта), а голова зовсім малесенька (вища освіта). На сьогодні ця система освіти перетворилася на справжню мережу, яку ми повинні підтримувати і розвивати. Ключову роль у цьому напрямку відіграє ЗУІ. І не тільки тому, що з року в рік розширює, поповнює список пропонованих програм підготовки у сфері вищої освіти новими, але й тому, що інститут і є власне засновником та розбудовником освітніх можливостей. Сьогодні ЗУІ має дитячі садочки та початкові школи (мережа закладів гімназії ім. Каталін П. Франгепан), заклади професійно-технічної освіти (філії Центру професійно-технічної освіти ім. Егана Еде) та розгалужену систему закладів культури та народного мистецтва (Угорська школа народної творчості «Туліпан Танода»), що має представництва у майже 70 населених пунктах краю. А цього року нам вдалося розширити мережу закладів середньої професійної освіти, створивши та офіційно зареєструвавши Закарпатський угорський ліцей з угорською мовою навчання. Крім того, завдяки роботі нашого Навчально-консультаційного центру, дорослі мали змогу себе відчувати студентами знов, сівши за парти і вдосконаливши свої знання у рамках відповідного навчального курсу чи курсів підвищення кваліфікації. Без перебільшення можу стверджувати, що Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II - це не просто вищий навчальний заклад, а розгалужена мережа закладів, яка надає можливості угорській спільноті Закарпаття навчатися впродовж усього життя, від здобуття дошкільної освіти до рівня вищої освіти..

Все вище сказане, свідчить про те, що позаду нас успішний навчальний рік. На мою думку, найбільшим досягненням є те, що, незважаючи на труднощі та обставини, нам вдалося втримати більшу частину викладацького складу і колективу, абсолютну більшість студентів, завдяки цьому ЗУІ став одним з небагатьох вищих навчальних

закладів в Україні, який зумів забезпечити роботу класно-урочної системи навчання протягом усього навчального року.

Сьогодні ми зібралися з нагоди завершення навчального року та церемонії вручення дипломів, аби не лише підбити підсумки подій навчального року, що минає, але й привітати молодь, яка прийшла сюди передусім для того, щоб отримати дипломи, що підтверджують набуті за роки навчання знання та навички.

На церемоніях вручення дипломів прийнято висловлювати побажання студентам-випускникам. Ці молоді люди пережили два роки навчання обмежень внаслідок пандемії коронавірусу, півтора року війни і, звичайно ж, багато-багато іспитів та заліків. Церемонії вручення дипломів зазвичай - час для прощання і приємних спогадів про студентське життя. Однак цього разу я не хочу прощатися з Вами, нашими колишніми студентами, які сьогодні, отримавши дипломи, стають нашими молодими колегами. Замість прощання я бажаю Вам сил, здоров'я, удачі і ще більшої наполегливості. Щиро вірю, що незабаром настане мир і що, нарешті, у світі і в Карпатському басейні зокрема, пануватиме спокійний і урівноважений період без бойових дій і кровопролитних битв, а під час будівництва сильної країни Ваші знання, ентузіазм і праця стануть неоціненним вкладом.

Дякую за увагу.

Черничко С.С.
ректор